



ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΕΡΒΗ

ΙΛΙΑΔΑ & ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ

ΜΥΘΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ
ΣΑΝΤΡΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ



ΕΡΙΔΑ, Η ΕΡΙΣΤΙΚΗ

•
13

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ, Η ΕΥΣΥΝΕΙΔΗΤΗ

•
19



ΧΡΥΣΗΙΔΑ, Η ΚΑΛΟΑΝΑΘΡΕΜΜΕΝΗ

•
25

ΕΛΕΝΗ, Η ΜΟΙΡΑΙΑ

•
31



ΑΦΡΟΔΙΤΗ, Η ΞΕΛΟΓΙΑΣΤΡΑ

•
37

ΗΡΑ, Η ΑΚΑΤΑΜΑΧΗΤΗ

•
43



ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ, Η ΚΑΡΤΕΡΙΚΗ

•
49

ΘΕΤΙΔΑ, Η ΣΤΟΡΓΙΚΗ

•
55



ΒΡΙΣΗΙΔΑ, Η ΛΕΙΑΓΑΠΗΤΗ

•
61



ΑΡΤΕΜΗ, Η ΑΤΙΘΑΣΗ

67

ΠΕΝΘΕΣΙΛΕΙΑ, Η ΛΕΟΝΤΟΚΑΡΔΗ

73



ΟΙΝΩΝΗ, Η ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΗ

79

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ, Η ΑΛΛΟΚΟΤΗ

85



ΚΙΡΚΗ, Η ΡΑΔΙΟΥΡΓΑ

91

ΑΘΗΝΑ, Η ΠΟΛΥΜΗΧΑΝΗ

97



ΚΑΛΥΨΩ, Η ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΑ

103

ΝΑΥΣΙΚΑ, Η ΚΑΛΟΚΑΡΔΗ

109



ΠΗΝΕΛΟΠΗ, Η ΓΝΩΣΤΙΚΗ

115




Aυτές είναι οι ιστορίες μας. Ιστορίες που η αρχή τους χάνεται στα βάθη του χρόνου. Τότε που οι άνθρωποι τις αφηγούνταν ο ένας στον άλλο, γύρω από τη φωτιά, οι γιαγιάδες και οι παππούδες στα εγγόνια τους, κι εκείνα στα δικά τους. Καμιά φορά, αν είχαν ξεχάσει κάποια λεπτομέρεια, τη συμπλήρωναν με τη φαντασία τους κι έτσι οι ιστορίες μας άλλαζαν. Παρέμεναν όμως οι δικές μας ιστορίες, με πρωταγωνίστριες εμάς: τα κορίτσια που έγιναν μύθος...

ΕΡΙΔΑ
Η Εριστική







Ηφασαρία από την ακρογιαλιά την ξεκουφαίνει. Φωνές και γέλια ξεσηκώνουν πουλιά κι αγρίμια, που τρέχουν να τρυπώσουν στις φωλιές τους, να κουρνιαξουν στα ψηλά κλαδιά των δέντρων γύρω από την ακτή. Η κοπέλα, όμορφη δεν τη λες, μάλλον κακοφτιαγμένη, πλησιάζει προσεκτικά. Στην άκρη της ακρογιαλιάς διακρίνει τα θείκα δώρα: μια πανοπλία, δώρο του Ηφαίστου ασφαλώς, δύο θείκα άλογα, αυτά θυμίζουν Ποσειδώνα, κι άλλα πολλά και πολύτιμα. Μα τι είναι αυτά τα ποδοβολητά; Τρέχει, κρύβεται σ' έναν θάμνο. Από το στενό μονοπάτι πλάι της παρελαύνουν κορδωτοί οι Κένταυροι, άρχοντες του Πηλίου, στεφανωμένοι με κλαδιά από έλατο. Μόλις περνούν, η άγνωστη βγαίνει από την κρυψώνα της και πλησιάζει κι άλλο. Τα μάτια της στενεύουν. Οι Κένταυροι περνούν ανάμεσα από τους καλεσμένους χαιρετώντας ευγενικά και στέκονται μπροστά στον γαμπρό και στη νύφη: τον Πηλέα, βασιλιά της Φθίας, και τη Θέτιδα, Νηρηίδα, πρωτότοκη κόρη του θαλασσινού γέροντα Νηρέα.

«Να ζησετε!» λέει ο επικεφαλής των Κενταύρων και δίνει στον γαμπρό το δώρο του: ένα δόρυ.

«Εύλο μελιάς!» θαυμάζει εκείνος, ζυγίζοντας το καλοφτιαγμένο όπλο στα χέρια του, αγγίζοντας τη φονική αιχμή του. «Σ' ευχαριστώ, αγαπητέ μου Χείρωνα!»

Ένας ένας εύχονται και οι υπόλοιποι Κένταυροι και τρέχουν να γεμίσουν τα ποτήρια τους με νέκταρ, που το σερβίρει από χρυσούς κρατήρες ο Γανυμήδης, ο πιο όμορφος νέος της εποχής.

Στο μεταξύ, οι αυλητές φυσάνε δοκιμαστικά τους αυλούς και τις καλαμένιες σύριγγές τους, οι κιθαρωδοί κουρδίζουν τις κιθάρες τους. Έπειτα, με ένα πρόσταγμα του Δία, αρχίζει η μουσική. Οι τρισαριτωμένες Μούσες δεν θα χρειαστούν παρακάλια. Θ' αρχίσουν τον χορό, χτυπώντας στη λευκή άμμο τα χρυσά σανδάλια τους. Όταν τελειώνουν, οι υψηλοί καλεσμένοι τις επευφημούν. Τη θέση τους θα πάρουν άλλες τρισαριτωμένες, οι Νηρηίδες, οι αδελφές της νύφης, που στήνουν κυκλικό χορό...



Ορίστε μας, χορεύουν! Μα τα νερά της Στύγας, αυτό δεν θα περάσει έτσι! Να είναι όλοι καλεσμένοι, ακόμα και οι Κένταυροι, κι εγώ να κρύβομαι ανάμεσα στα δέντρα; Μεγάλη προσβολή! Ναι, ξέρω, δεν με συμπαθούν οι άνθρωποι ούτε οι θεοί, γιατί ο χαρακτήρας μου είναι απύς, εκρηκτικός και όπου πάω φέρνω μαζί μου τη φιλονικία. Το λέει και τ' όνομά μου: Έριδα, διχόνοια.

Αυτό που δεν σκέφτεται κανείς είναι ότι έτσι είναι ο κόσμος κι η ζωή. Υπάρχει το καλό, υπάρχει και το κακό. Το άσπρο και το μαύρο. Να, η μητέρα μου, η Νύχτα, η σκοτεινή, γέννησε την Ημέρα, την ολόφωτη. Και γέννησε κι εμένα, βέβαια, που με θεωρούν άσχημη αλλά και κακότερο, ζηλιάρη, μα, ειλικρινά, δεν φταίω! Έτσι γεννήθηκα...

Όπως και να 'χει, είναι άδικο να με αποκλείουν από τις συναθροίσεις τους. Κι εγώ θεά είμαι, και μάλιστα πολύ δυνατή. Μ' αυτά που κάνουν, με αναγκάζουν να βγάλω πάλι τον χειρότερο εαυτό μου...



Η Έριδα χώνει το χέρι στις πτυχές του χιτώνα της και βγάζει ένα μήλο. Στη μια πλευρά του με ωραία, καλλιγραφικά γράμματα γράφει «τη καλλίστη», δηλαδή «στην ωραιότερη». Αόρατη σχεδόν, περνάει ανάμεσα από θεές, θεούς, ημίθεους, Κενταύρους και το ακουμπάει απαλά στο τραπέζι. Μετά εξαφανίζεται σαν στρόβιλος, χώνεται πάλι στις σκιές, ανάμεσα στα δέντρα. Πρώτη βλέπει το μήλο η θεά Αθηνά, αλλά δεν θα προλάβει να το πάρει. Η Αφροδίτη έχει αντιρρήσεις.

«Σ' εμένα ανήκει! Εγώ είμαι η πιο όμορφη!»

«Τι λες;» καγχάζει η Αθηνά. «Πιο όμορφη από μένα –και πιο δυναμική, εδώ που τα λέμε– δεν υπάρχει!»

Αλλά και η Ήρα διαφωνεί.

«Κορίτσια, μην τσακώνεστε. Εγώ είμαι η πιο όμορφη και είμαι και γυναίκα του πατέρα σας και πατέρα θεών και ανθρώπων, του Δία. Εγώ το δικαιούμαι!»

«Εγώ!»

«Εγώ!»

«Εγώ!»

Πάνε τα γλέντια κι οι χαρές.

Η Έριδα, κρυμμένη στην κρυψώνα της, χαμογελά. Τώρα ο καβγάς ανάβει για τα καλά κι οι τρεις θεές τρέχουν να βρουν το δίκιο τους στον Δία. Κι εκείνος τι να κάνει, ποια να πικράνει;



Τη γυναίκα του, την αρχόντισσά του, την Ήρα; Την κόρη του την Αθηνά, την πάνσοφη, που βγήκε απ' το κεφάλι του το ίδιο; Ή τη χρυσή του Αφροδίτη, την κόρη που χαμογελά κι αστράφτει ο τόπος;

«Ερμή!» φωνάζει στον γιο του τον φτεροπόδαρο, τον θεό για όλα του τα θελήματα. «Πάρε μαζί σου τις κυρίες και τραβάτε για το όρος Ίδη, πάνω από την Τροία. Εκεί θα βρεις τον Πάρη, τον γιο του βασιλιά Πριάμου, να βόσκει τα βόδια του. Βάλε τον να διαλέξει. Κι αν αρνηθεί, να του πεις πως είναι προσταγή του Δία!»

Οι τρεις θεές, με τον Ερμή μπροστά, πετάνε μακριά φουρκισμένες. Οι Κένταυροι κοιτάζονται αμήχανοι. Ο Γανυμήδης έχει πάψει πια να σερβίρει. Ο Δίας αναστενάζει.

«Πηλέα, Θέτιδα», λέει στον γαμπρό και στη νύφη. «Λυπάμαι».

«Δεν πειράζει, πατέρα θεών και ανθρώπων», απαντά η Θέτιδα. «Συμβαίνουν αυτά...»

«Συμβαίνουν», απαντά σκεπτικός ο Δίας, «αλλά όχι τυχαία...» Κοιτάζει πέρα από την ακρογιαλιά, όμως η Έριδα είναι καλά κρυμμένη.

Οι καλεσμένες και οι καλεσμένοι τώρα χαιρετιούνται, εύχονται στο ζευγάρι και αποχωρούν, κάποιες και κάποιιοι πετώντας, άλλες και άλλοι κολυμπώντας, άλλοι καλπάζοντας. Ο Πηλέας και η Θέτιδα, πιασμένοι απ' το χέρι, είναι τώρα μόνοι. Η Έριδα, από την κρυψώνα της, τους κοιτά μελαγχολικά. Εκείνη είναι πιο μόνη... ❁



Η Έριδα στη λογοτεχνία

Την Έριδα τη συναντάμε σε διάφορες ραψωδίες της *Ιλιάδας*...

...Αλλά και στα κείμενα του αρχαίου Έλληνα ποιητή Ησίοδου, τη *Θεογονία* και το *Έργα και Ημέραι*. Στο *Έργα και Ημέραι*, μάλιστα, ο Ησίοδος μιλάει για δύο Έριδες: μία κακοπροαίρετη, που πυροδοτεί διχόνοιες και πολέμους, και μία καλοπροαίρετη, που κάνει τον άνθρωπο να δουλεύει με περισσότερο ζήλο όταν βλέπει τους γύρω του να προκόβουν.

Και μια διευκρίνιση: κάποιες από τις λεπτομέρειες για τον γάμο του Πηλέα και της Θέτιδας που αναφέρονται εδώ προέρχονται από την τραγωδία του Ευριπίδη *Ιφιγένεια εν Αυλίδι*.



Η Έριδα στον ουρανό

Η μυθική θεά της διχόνοιας έδωσε το όνομά της σε έναν *πλανήτη νάνο* που περιφέρεται γύρω από τον *Ήλιο* του ηλιακού μας συστήματος.

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
Η Ευσυνείδητη





Η άμαξα προχωρά αργά, με δυσκολία, στον στενό κακοτράχαλο δρόμο που βγάζει στην ακτή της Αυλίδας. Μητέρα και κόρη κοιτάζουν έκθαμβες τα καράβια που καθρεφτίζονται ακίνητα στην ακύμαντη θάλασσα. Στα δεξιά, πενήντα απ' αυτά έχουν την πλώρη στολισμένη με μια χρυσή Νηρηίδα.

«Κοίτα, Ιφιγένεια, να τα καράβια του μέλλοντα άντρα σου!» λέει η Κλυταιμνήστρα.

«Είναι αλήθεια γιος θεάς;» ρωτάει το κορίτσι.

«Φυσικά! Της Θέτιδας, της πρωτότοκης Νηρηίδας!» Η Ιφιγένεια μισοκλείνει τα μάτια για να αποφύγει την αντηλιά, να δει καλύτερα τα καράβια. Όταν η άμαξα σταματά, μητέρα και κόρη κατεβαίνουν με τη βοήθεια των υπηρετών, μαζί και ο Ορέστης, το στερνοπούλι της οικογένειας.

Οι πολεμιστές, που παίζουν πεσσούς, συναγωνίζονται στο τρέξιμο, συζητάνε γύρω από τις σκηνές, σηκώνουν παραξενεμένοι το κεφάλι. Γυναίκες στο στρατόπεδο; Ποιες είναι;

Την απάντηση τη δίνει ο αρχηγός τους, ο Αγαμέμνωνας, που βγαίνει με βήμα βαρύ από την αρχηγική σκηνή.

«Πατέρα μου!»

«Ιφιγένεια!»

Η κόρη πέφτει στην αγκαλιά του, εκείνος δεν τολμά να την κοιτάξει στα μάτια. Τραβά τη γυναίκα του μέσα στη σκηνή και δίνει εντολή στους υπηρέτες να οδηγήσουν τα παιδιά στη δική τους.

Προχωρώντας προς τα εκεί, η Ιφιγένεια βλέπει έναν νέο ωραίο, ξανθό, που γυρνά λαχανιασμένος από την παραλία, φορώντας την πανοπλία του.

«Πάλι κέρδισες, Αχιλλέα;» ρωτάει ένας αξιωματικός.

«Πάλι! Ούτε άρμα με τέσσερα άλογα δεν με νικά στο τρέξιμο!»

Οι πολεμιστές γελάνε, κοιτάζουν τον νέο, άλλοι με ζήλια, άλλοι με θαυμασμό. Η Ιφιγένεια κάνει πως δεν κοιτά και τραβώντας τον Ορέστη από το χέρι ακολουθεί τους υπηρέτες...





Είναι στ' αλήθεια όμορφος και δυνατός ο Αχιλλέας, όπως λένε οι φήμες! Μεγάλη τύχη να τον παντρευτώ! Οι θεοί, φαίνεται, δεν θα αφήσουν να πέσει πάνω μου η οικογενειακή κατάρα... Ναι, είναι καταραμένη η οικογένειά μου, οι Ατρείδες, από πολύ παλιά, από τα χρόνια του προπάππου μου, του Τάνταλου, εξαιτίας της ανόσιας πράξης του.

Τα ίδια έκανε, ανόσια, και ο παππούς Ατρέας και ο αδελφός του ο Θυέστης τον καταράστηκε. Τον πατέρα μου, τον Αγαμέμνονα, τον έδιωξε ο Θυέστης σαν σκουπίδι από την πόλη μας, τις Μυκήνες. Βρήκε όμως καταφύγιο στη Σπάρτη, μαζί με τον αδελφό του τον Μενέλαο. Κι εκεί, στη Σπάρτη, παντρεύτηκαν τις κόρες του βασιλιά Τυνδάρεου, τη μητέρα μου, την Κλυταιμνήστρα, με τα πελώρια γαλάζια μάτια και τη ζηλευτή κορμοστασιά, ο πατέρας, την πεντάμορφη Ελένη ο Μενέλαος.

Αχ, τι μας έκανε η Ελένη! Το 'σκασε με τον Πάρη κι ορίστε τώρα... όλοι οι βασιλιάδες της Ελλάδας είναι έτοιμοι, με τα χίλια καράβια τους, να φύγουν από την Αυλίδα, να πάνε στην Τροία, να την πάρουν πίσω. Πρώτος απ' όλους ο πατέρας, ο νέος βασιλιάς των Μυκηνών –τον νίκησε τελικά τον Θυέστη–, ο πιο δυνατός ανάμεσα στους Αχαιούς! Του θύμωσε όμως η Άρτεμη, γιατί σκότωσε το ιερό της ελάφι, και δεν αφήνει τους ανέμους να φυσήξουν, ν' ανοίξουν τα πανιά τους τα καράβια. Για μένα... καλύτερα! Μακάρι να μη φύγει ποτέ για τον πόλεμο ο Αχιλλέας...



Δεν περνά πολλή ώρα και η Ιφιγένεια βγαίνει απ' τη σκηνή με μάτια κόκκινα από το κλάμα. Τι είναι αυτά που έμαθε η μητέρα της; Ο Κάλχας, λέει, ο μάντης του στρατού, προφήτης κακών, δήλωσε πως η άπνοια θα γιατρευτεί με μια θυσία: τη θυσία της Ιφιγένειας. Ο γάμος ήταν ένα ψέμα του πατέρα, δόλωμα για να φέρει το κορίτσι στην Αυλίδα.

Η Κλυταιμνήστρα δεν μπορεί να το πιστέψει, κατηγορεί τον Αγαμέμνονα, που μόλις έχει εμφανιστεί, κι η Ιφιγένεια τον παρακαλεί:

«Πατέρα, μη μου στερήσεις το γλυκό φως της ζωής».

«Κόρη μου, έχω καθήκον προς την πατρίδα. Καθήκον πιο ιερό από την αγάπη μου για σένα και τ' άλλα μου παιδιά», απολογείται εκείνος.

Έπειτα φεύγει συντετριμμένος κι έρχεται ο Αχιλλέας κυνηγημένος. Η Κλυταιμνήστρα απορεί.

«Ποιος θέλει το κακό σου, Αχιλλέα;»

«Οι Αχαιοί θέλουν να με σκοτώσουν».

«Γιατί;»

«Γιατί τους είπα πως δεν θ' ανεχτώ ν' ανέβει στον βωμό η μέλλουσα γυναίκα μου».

Η Κλυταιμνήστρα αναθαρρεί, αλλά η Ιφιγένεια έχει πια πάρει την απόφασή της.

«Θα θυσιαστώ!» ανακοινώνει. «Το ίδιο δεν είναι έτοιμοι να κάνουν όλοι αυτοί οι άντρες; Θα πολεμήσουν για την τιμή της Ελλάδας, με κίνδυνο της ζωής τους. Αφού η Άρτεμη θέλει αίμα για να φουσήξουν οι αέρηδες, ας είναι το δικό μου. Δεν φοβάμαι!»

Ο Αχιλλέας, βέβαια, την έχει τώρα ερωτευτεί.

«Είσαι τόσο γενναία!» αναφωνεί. «Αδύνατον να σ' αφήσω να πεθάνεις, πρέπει να γίνεις γυναίκα μου!»

Όμως η Ιφιγένεια επιμένει.

Εκείνος προσπαθεί.

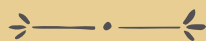
«Αν αλλάξεις γνώμη, έστω την τελευταία στιγμή, να ξέρεις πως είμαι έτοιμος να σε σώσω».

Η Ιφιγένεια χαμογελά, αποχαιρετά τη μητέρα της και ξεκινά για το ιερό άλσος της θεάς, με το ξανθό κεφάλι στολισμένο με λουλούδια. Όμως η Άρτεμη δεν την αφήνει να χαθεί. Λίγο πριν πέσει το μαχαίρι στον λαιμό της, την παίρνει από τον βωμό και βάζει στη θέση της ένα ελάφι. Η Ιφιγένεια πετά μαζί με τη θεά για τη χώρα των Ταύρων. Και ο θεός των ανέμων ανοίγει επιτέλους τον ασκό του... ❁

Η Ιφιγένεια στη λογοτεχνία

Η Ιφιγένεια δεν αναφέρεται στα ομηρικά έπη, τη συναντάμε ωστόσο σε δύο τραγωδίες του αρχαίου Έλληνα ποιητή Ευριπίδη: την *Ιφιγένεια εν Αυλίδι*, όπου μαθαίνουμε για τη θυσία της, και την *Ιφιγένεια εν Ταύροις*, όπου τη βρίσκουμε, χρόνια αργότερα, στον ναό της θεάς Άρτεμης στην Ταυρίδα...

...Αλλά και σε δύο νεότερες τραγωδίες – τη μία έγραψε ο Γάλλος δραματουργός του δέκατου έβδομου αιώνα Ρακίνας, την άλλη ο Γκαίτε, ο Γερμανός ποιητής και μυθιστοριογράφος που έζησε στα τέλη του δέκατου όγδοου και στις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα.

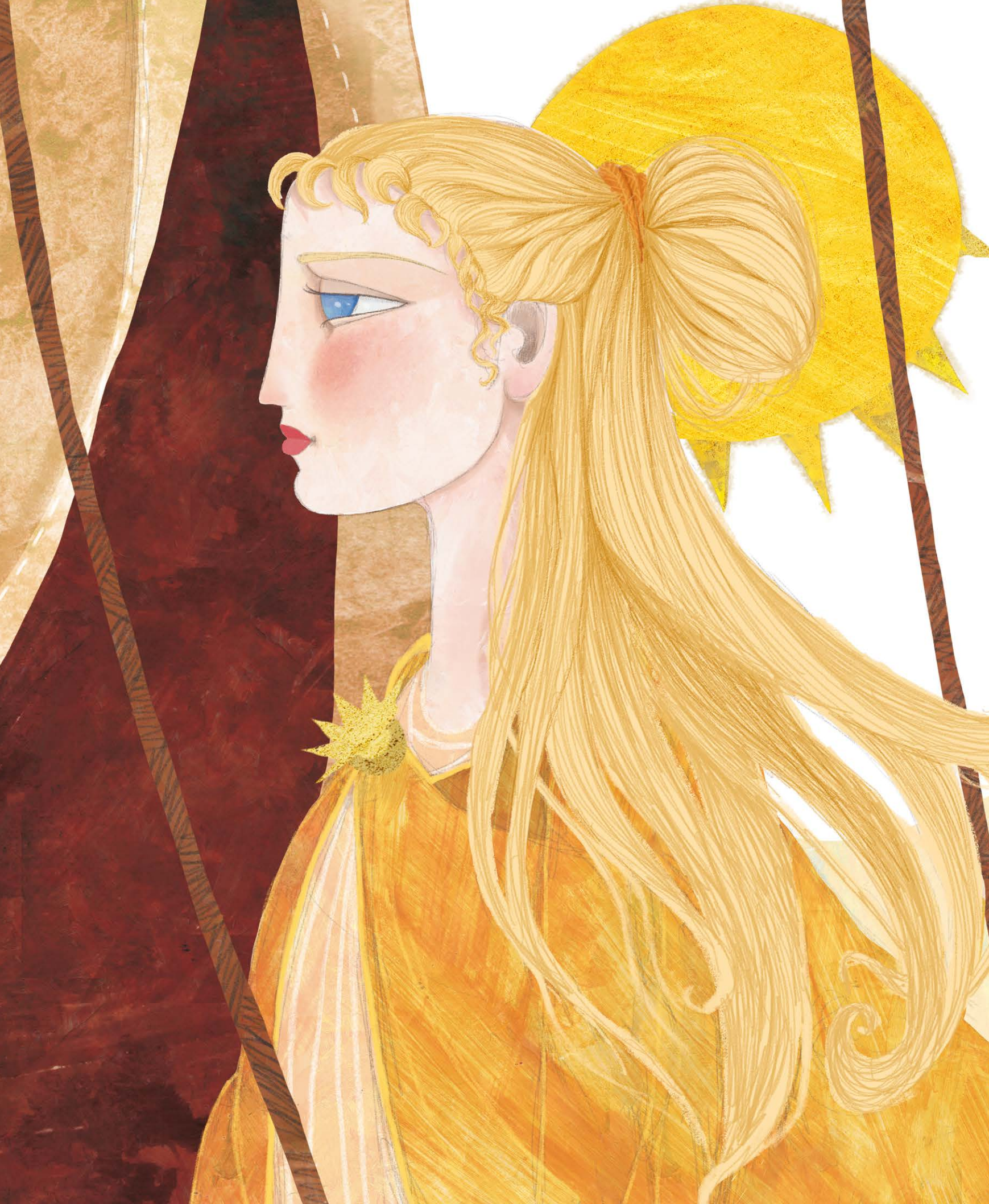



Η Ιφιγένεια στον ουρανό

Η μυθική βασιλοπούλα της Αργολίδας έδωσε το όνομά της στον *αστεροειδή 112 Ιφιγένεια*.



ΧΡΥΣΗΙΔΑ
Η Καλοαναθρεμμένη





Η μικροκαμωμένη ροδομάγουλη, ξανθή κοπέλα κρυφοκοιτάζει από το άνοιγμα της σκηνής. Ο αφέντης της, ο βασιλιάς Αγαμέμνονας, και ο αδελφός του, ο βασιλιάς Μενέλαος, καθισμένοι στα βασιλικά τους σκαμνιά, κοιτάζουν με το φρύδι υψωμένο το γεροντάκι που στηριγμένο στο χρυσό ραβδί του, το ραβδί του θεού Απόλλωνα, έχει πέσει γονατιστό στα πόδια τους και τους παρακαλεί.

«Ποι του Ατρέα κι εσείς οι υπόλοιποι ανδρείοι Έλληνες, ας σας βοηθήσουν οι θεοί του Ολύμπου να πατήσετε το κάστρο της Τροίας και να γυρίσετε με το καλό στην πατρίδα σας. Στο μεταξύ, όμως, λυπηθείτε την κόρη μου κι ελευθερώστε τη, να και τα λύτρα».


Το γεροντάκι δείχνει πλάι του βουνά δώρα, περίλαμπρα, θησαυρούς αμύθητους που το θαλασσινό αεράκι τούς ραίνει με άμμο.

«Δέξου, Αγαμέμνονα, γιε του Ατρέα, λυπήσου την κόρη, δείξε σεβασμό στον πατέρα της, τον ιερέα του Απόλλωνα!» βροντοφωνάζουν οι Αχαιοί με μια φωνή.

Όμως ο Αγαμέμνονας δεν συμφωνεί.

«Χάσου από μπροστά μου, γέρο», βρυχάται, «αν θέλεις τη ζωή σου. Και μη σε δω να τριγυρνάς εδώ, κοντά στα καράβια μας. Η κόρη σου είναι δική μου, θα έρθει μαζί μου, στην πατρίδα μου, και θα γεράσει στο παλάτι μου!»

Ο γέροντας σκύβει το κεφάλι, το ίδιο και η μικροκαμωμένη ροδομάγουλη, ξανθή κοπέλα, μέσα στη σκηνή...





Θεοί, τι μου 'μελλε να πάθω! Εγώ, η Χρυσηίδα, κόρη του Χρύση, του σεβαστού ιερέα του δοξασμένου Απόλλωνα, να είμαι αιχμάλωτη, δούλα στα χέρια ξένου βασιλιά. Κι ας είναι ο βασιλιάς αυτός ο Αγαμέμνονας, ο σπουδαιότερος ανάμεσα στους Αχαιούς. Τέτοια τιμή δεν ζήτησα... Φιλοξενούμενη ήμουν, στη Θήβα της Κιλικίας, καλεσμένη της Ιφινόης, αδελφής του βασιλιά Ηετίωνα, θείας της Ανδρομάχης. Με κάλεσε για τη γιορτή της θεάς Άρτεμης. Με φόβο ταξίδεψα, με φόβο κάναμε τις ετοιμασίες. Από τότε που έσυραν στην άμμο της πατρίδας μας τα χίλια καράβια τους οι καταραμένοι οι Αχαιοί, τρέμουμε συνεχώς για τη ζωή μας.

Ελπίζουμε στην προστασία των θεών, όμως εκείνη τη μέρα δεν βοήθησαν, μας άφησαν στο έλεός τους. Σαν τα θηρία όρμησαν στην πόλη οι εχθροί, με πρώτο και καλύτερο αυτόν τον φριχτό Μυρμιδόνα, τον Αχιλλέα. Αυτός έκοψε με το ανίκητο σπαθί του το νήμα της ζωής του Ηετίωνα και έπιασε αιχμάλωτες εμάς, τις γυναίκες. Μάταια τον ικετεύαμε να μας λυπηθεί.

Εμένα, συμφώνησαν με μια φωνή οι πολεμιστές, να με δώσουν δώρο στον μέγα Αχαιό, τον Αγαμέμνονα, γιατί είμαι, λέει, τόσο νέα, τόσο ξανθιά, με τόσο λευκό δέρμα, που μόνο ο αρχιστράτηγος είναι άξιος να με έχει...



Ο γέροντας σέρνει τα βήματα με τα χρυσά σανδάλια στην άμμο. Ξαφνικά, σηκώνει τα χέρια ψηλά. «Απόλλωνα», κραυγάζει, «αν είσαι ευχαριστημένος με τα παχιά τα γίδια και τους ταύρους που σου 'χω θυσιάσει, ρίξε στους Αχαιούς βέλη, τόσα όσα και τα δάκρυα που 'χω χύσει για την αρπαγή της κόρης μου, της πολυαγαπημένης μου Χρυσηίδας!»

Ο Απόλλωνας, από ψηλά, από τον Όλυμπο, ακούει τη φωνή του. Φτάνει σαν αστραπή στην Τροία, βρίσκει μια θέση βολική, μακριά από τα καράβια, κι αρχίζει να τοξεύει. Πρώτα τα μουλάρια και τους γοργοπόδαρους τους σκύλους, έπειτα τους ανθρώπους. Εννιά μέρες κρατάει το κακό.

Τη δέκατη ο Αχιλλέας, βασιλιάς των Μυρμιδόνων, καλεί συνέλευση όλων των Αχαιών.

Κι ο μάντης Κάλχας τους αποκαλύπτει: «Αν δεν ελευθερώσετε τη Χρυσηίδα, ο Απόλλωνας δεν θα κρύψει το τόξο του».

Ο Αγαμέμνονας στην αρχή αρνείται, οι Αχαιοί διαφωνούν, στο τέλος θα δεχτεί, μα σε αντάλλαγμα, θα πει: «Θα πάρω τη Βρισηίδα σου, Αχιλλέα!»

Ποιος είδε τον θυμό του Αχιλλέα και δεν φοβήθηκε; Έξαλλος, πάει να σκοτώσει τον Αγαμέμνονα, τον συγκρατεί όμως η θεά Αθηνά.

Κι εκείνος φεύγει απ' τη συνέλευση φωνάζοντας: «Να μη με λένε Αχιλλέα, αν ξαναπάρω τα όπλα για χάρη σου, Αγαμέμνονα!»

Η Χρυσίδα, που κρυφακούει μέσα από τη σκηνή τους καβγάδες των Αχαιών, κρυφοχαμογελά. Λίγο αργότερα βαδίζει με την πλάτη στητή στην ακρογιαλιά, ακουμπώντας ανάλαφρα στο δυνατό μπράτσο του Οδυσσέα. Ένα καράβι τους περιμένει, φορτωμένο γίδια και πρόβατα. Ο βασιλιάς της Ιθάκης τη βοηθά να περικήξει μέσα. Έπειτα, οι ναύτες σηκώνουν πανιά και βάζουν πλώρη για την πόλη της, τη Χρύσα. Φτάνοντας, λύνουν τα ξάρτια, πλαγιάζουν το κατάρτι και κάνοντας κουπί αράζουν στο βαθύ λιμάνι. Άνθρωποι και γιδοπρόβατα πατάνε στη γη, μια παράξενη πομπή. Σαν φτάνουν στον ναό, ο Οδυσσέας ακουμπά το χέρι της στο χέρι του πατέρα της.

«Χρύση», λέει, «ο βασιλιάς ο Αγαμέμνωνας με στέλνει να σου δώσω πίσω την κόρη σου. Και να σφάξουμε μαζί γίδια κι αρνιά, να, όλα αυτά, για να μας λυπηθεί, αν θέλει, ο Απόλλωνας».

Ο ιερέας κοιτάζει την κόρη του, όμορφη, όπως πάντα, και ασφαλή. Σκέφτεται, ίσως, πως ο Αγαμέμνωνας του φέρθηκε αισχρά, τον συγχωρεί ωστόσο, υψώνει τα χέρια και προσεύχεται με δυνατή φωνή.

«Θεέ μου, εσύ που μου 'κανες τη χάρη να μ' ακούσεις, μην αρνηθείς τώρα αυτό που σου ζητώ: κρύψε το τόξο σου, βάλε τα βέλη στη φαρέτρα, λυπήσου τη ζωή των Ελλήνων».

Ο Απόλλωνας, στην Τροία, ακούει την ευχή και σταματά τη σφαγή. Οι Αχαιοί ανασαίνουν ανακουφισμένοι. Τ' αρνιά και τα κατσίκια θυσιάζονται. Το μερίδιο των θνητών από τη θυσία, κρέας λαχταριστό, ψήνεται στις σούβλες. Όταν ψηθεί, στρώνονται τα τραπέζια, κι όλοι μαζί, φίλοι και εχθροί, γεμίζουν τα ποτήρια με κρασί, πίνουν, χορεύουν και τραγουδάνε.

Η Χρυσίδα είναι ξανά σπίτι της... 🌸

Η Χρυσίδα στη λογοτεχνία

Τη Χρυσίδα τη συναντάμε στην *Ιλιάδα*, στη Ραψωδία Α, όπου με παρέμβαση του Απόλλωνα οι Αχαιοί αναγκάζονται να την αφήσουν ελεύθερη...

...Αλλά και σε έργα του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης, όπου παρουσιάζεται ερωτευμένη με τον γιο του Πριάμου, τον Τρωίλο. *Τρωίλος και Χρυσίδα* λέγεται ένα ποίημα που έγραψε ο Άγγλος συγγραφέας και ποιητής του δέκατου τέταρτου αιώνα Τζέφρι Τσόσερ και μία τραγωδία που έγραψε ο επίσης Άγγλος θεατρικός ποιητής του δέκατου έκτου αιώνα Ουίλιαμ Σαίξπηρ.

Κι ακόμη, ένας Βυζαντινός ποιητής του δωδέκατου αιώνα, ο Τζέτζης, μας αποκαλύπτει ένα μυστικό: το αληθινό της όνομα ήταν, λέει, Αστυνόμη.



Η Χρυσίδα στον ουρανό

Η μυθική αρχοντοπούλα της Χρύσας έδωσε το όνομά της στον *αστεροειδή 202 Χρυσίς*. *Χρυσίς* ονομάζεται επίσης ένας φυσικός δορυφόρος του πλανήτη *Θυρανού*.